

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
DIDŽIAUSIŲ GALIMŲ DEGALŲ KAINŲ VARTOTOJAMS NUSTATYMO
MECHANIZMO
ĮSTATYMAS**

2026 m. d. Nr.
Vilnius

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymo sritis

1. Šis įstatymas nustato degalų, apibrėžtų šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje, didžiausių galimų kainų vartotojams nustatymo mechanizmo taikymo aplinkybes, įgyvendinančias institucijas, priežiūros ir kontrolės teisinius pagrindus, nefasuotais naftos produktais prekiaujančių subjektų atsakomybes ir didžiausių galimų degalų kainų vartotojams apskaičiavimo tvarką.

2. Didžiausių galimų kainų vartotojams nustatymo mechanizmas taikomas šioms degalų rūšims:

- 1) variklių benzinas;
- 2) dyzeliniai degalai.

3. Šiame įstatyme reglamentuota tvarka nustatytų didžiausių galimų degalų kainų vartotojams turi laikytis fiziniai ir juridiniai asmenys, kuriems išduoti leidimai verstis mažmenine prekyba nefasuotais naftos produktais. Konkrečioje prekybos vietoje (degalinėje) šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje nurodytų nefasuotų naftos produktų (degalų) kainos negali viršyti didžiausių galimų kainų vartotojams, apskaičiuotų vadovaujantis šio įstatymo 3 straipsnyje numatyta tvarka ir paskelbtų šio įstatymo 4 straipsnyje numatyta tvarka.

4. Didžiausių galimų kainų vartotojams nustatymo mechanizmo tikslas – susieti reikšmingus naftos kainos pokyčius globaliose rinkose (naftos kainai reikšmingai augant arba krentant) ir (arba) degalams taikomų mokesčių pokyčius su galutine degalų kaina vartotojams.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Didžiausių galimų kainų vartotojams nustatymo mechanizmas** – tai veiksmų visuma, kuri apima didžiausių galimų degalų, apibrėžtų šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje, kainų vartotojams

apskaičiavimą, paskelbimą, institucijų teises ir pareigas bei fizinių ir juridinių asmenų, kuriems išduoti leidimai verstis mažmenine prekyba nefasuotais naftos produktais, atsakomybę.

2. **Reikšmingi degalų kainų svyravimai** – variklių benzino ir (arba) dyzelinių degalų vidutinių kainų vartotojams dėl kitų nei su mokesčių pokyčiais susijusių priežasčių padidėjimas ne mažiau 25 procentais per trumpesnę už paskutinių 90 dienų periodą ir padidėjusios kainos vartotojams išsilaikymas ne trumpiau už 5 iš eilės einančias kalendorines dienas.

3. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatyme, Lietuvos Respublikos alternatyviųjų degalų įstatyme ir Lietuvos Respublikos akcizų įstatyme.

3 straipsnis. Didžiausių galimų kainų vartotojams mechanizmo taikymas

1. Didžiausių galimų kainų vartotojams nustatymo mechanizmas gali būti aktyvuojamas ir jo taikymo trukmė gali būti nustatoma Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu, kuris įsigalioja ne anksčiau, kaip po 5 dienų po jo paskelbimo Teisės aktų registre, atsižvelgiant į vieną iš šių arba abi aplinkybes:

- 1) reikšmingi degalų kainų svyravimai;
- 2) mokesčių, taikomų degalams, pokyčiai.

2. Lietuvos Respublikos energetikos ministras informuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybę, kai susidaro aplinkybės, atitinkančios šio straipsnio 1 dalyje nurodytas sąlygas, tinkamas aktyvuoti didžiausių galimų degalų kainų vartotojams nustatymo mechanizmą.

3. Didžiausių galimų degalų kainų vartotojams nustatymo mechanizmas gali būti aktyvuojamas ne ilgesnei kaip 30 kalendorinių dienų trukmei, esant poreikiui – pratęsiamas ne ilgesnei kaip 30 kalendorinių dienų trukmei. Pratęsimų skaičius neribojamas. Lietuvos Respublikos Vyriausybė turi teisę anksčiau nustatyto termino nutraukti didžiausių galimų degalų kainų vartotojams nustatymo mechanizmo taikymą.

4. Didžiausias galimas degalų, apibrėžtų šio įstatymo 1 straipsnio 3 dalyje, kainas vartotojams, galiojančias kitą dieną, kai yra aktyvuotas didžiausių galimų kainų vartotojams nustatymo mechanizmas, apskaičiuoja ir kiekvieną dieną skelbia Lietuvos Respublikos energetikos ministras.

5. Viešoji įstaiga Lietuvos energetikos agentūra atlieka stebėseną, kaip degalinės taiko šio straipsnio 4 dalyje nustatytas kainas.

6. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, gavusi viešosios įstaigos Lietuvos energetikos agentūros informaciją apie nustatytus pažeidimus, turi teisę taikyti sankcijas.

4 straipsnis. Didžiausių galimų degalų kainų vartotojams apskaičiavimo tvarka

1. Didžiausios galimos degalų, apibrėžtų šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje, kainos vartotojams apskaičiuojamos pagal formulę

Didžiausia galima degalų rūšies kaina vartotojams = $N + M + K + Akc + PVM$, čia:

1) N – „Platts“ indekso „Brent“ rūšies naftos dienos kainos dedamoji, išreikšta euro centais už litrą;

2) M – paskutinių 12 mėnesių vidutinė bendroji marža prekyboje vertinamos rūšies degalais, apimanti naftos perdirbimo, biodegalų įmaišymo, logistikos, su degalų prekyba ir produkto pateikimu galutiniam vartotojui susijusias sąnaudas, išreikšta euro centais už litrą;

3) K – koreguojantis dydis, sudarantis galimybę šio straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose apskaičiuotų rodiklių suminį dydį pakoreguoti iki 5 euro centų už litrą degalų apimtimi, įvertinus degalų pasiūlos ir paklausos veiksnius;

4) Akc – akcizai, išreikšti euro centais už litrą, degalų rūšiai;

5) PVM – pridėtinės vertės mokestis, skaičiuojamas nuo degalų kainos su akcizu, išreikštas euro centais už litrą.

2. Šio straipsnio 1 dalies 2–5 punktuose nurodyti dydžiai gali būti skirtingi variklių benzinui ir dyzeliniam degalams.

5 straipsnis. Didžiausių galimų degalų kainų vartotojams paskelbimas

1. Didžiausios galimos degalų kainų vartotojams, galiojančios kitai dienai, apskaičiuojamos kiekvieną darbo dieną ir Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu skelbiamos Teisės aktų registre ne vėliau kaip 12.00 valandą.

2. Didžiausios galimos degalų kainos vartotojams, taikomos nedarbo dienoms, skelbiamos prieš tai buvusią paskutinę darbo dieną.

3. Lietuvos Respublikos energetikos ministras, esant poreikiui, gali nedarbo dieną paskelbti didžiausias galimas degalų kainas, galiojančias kitą dieną.

4. Rodiklių, numatytų šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose, dydžius, reikalingus apskaičiuoti didžiausias galimas degalų kainas vartotojams, Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai pateikia viešoji įstaiga Lietuvos energetikos agentūra energetikos ministro nustatyta tvarka.

5. Teisės aktų registre paskelbto Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymo dėl didžiausių galimų degalų kainų vartotojams informacija pateikiama oficialioje Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos interneto svetainėje.

6. Skelbiant šio įstatymo 5 straipsnio 5 dalyje nurodytą informaciją, pateikiama informacija, susijusi su apskaičiuotos didžiausios galimos kainos sudedamosiomis dalimis, kurios įvardintos šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje.

6 straipsnis. Nefasuotais naftos produktais prekiaujančių subjektų atsakomybė ir pažeidimų sankcijos

1. Fiziniais ir juridiniams asmenims, kuriems išduoti leidimai verstis mažmenine prekyba nefasuotais naftos produktais, kai yra aktyvuotas didžiausių galimų kainų vartotojams nustatymo mechanizmas, draudžiama nustatyti didesnes kainas degalams, įvardintiems šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje, už tas kainas, kurios paskelbtos šio įstatymo 4 straipsnyje nustatyta tvarka.

2. Konkrečioje prekybos vietoje (degalinėje) šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje nurodytų nefasuotų naftos produktų (degalų) kainos gali būti mažesnės už šiame įstatyme numatyta tvarka apskaičiuotas didžiausias galimas degalų kainas vartotojams.

3. Fiziniais ir juridiniams asmenims, kuriems išduoti leidimai verstis mažmenine prekyba nefasuotais naftos produktais, pažeidusiems šio įstatymo reikalavimus, skiriama viena iš šių sankcijų:

- 1) įspėjimas;
- 2) bauda iki 50 tūkstančių eurų;
- 3) leidimo galiojimo sustabdymas;
- 4) leidimo galiojimo panaikinimas.

4. Skiriant sankcijas *mutatis mutandis* taikoma Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 36 straipsnio 7–21 dalyse nustatyta sankcijų taikymo tvarka.

7 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2026 m. gegužės 1 d.

2. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija iki 2026 m. balandžio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Teikia: LR Prezidentas